

B GIÁO D C VÀ ÀO T O

GIÁO TRÌNH
GIÁO D C QU C PHÒNG - AN NINH

DÙNG CHO SINH VIÊN CÁC TR NG I H C, CAO NG

T P M T
(B)

NHÀ XU T B N GIÁO D C

B GIÁO D C VÀ ÀO T O

Nguyễn Mạnh Hùng, Trần Ngọc Thanh, Đào Huy Hiệp, Xuân Thọ, Võ Quang Thọ,
Nguyễn Trọng Xuân, Lưu Ngọc Khôi, Nguyễn Thị Văn, Hoàng Khắc Thông, Lê
Đoãn Thuýt, Nguyễn Hoàng Minh, Trần Ngọc Vãng

Chịu trách nhiệm nội dung
Vụ Giáo dục Quận Cầu Giấy - Bộ Giáo dục và Đào tạo

Biên tập nội dung:

Phạm Văn Thông, Lê Doãn Thuýt

L I N Ó I U

Giáo d c qu c phòng - an ninh cho h c sinh, sinh viên là m t trong nh ng nhi m v quan tr ng góp ph n th c hi n m c tiêu giáo d c toàn di n. Qua ó t o i u ki n cho th h tr có i u ki n tu đ ng ph m ch t o c và rèn luy n n ng l c th c t s n sàng th c hi n 2 nhi m v chi n l c : xây d ng và b o v T qu c Vi t Nam xã h i ch ngh a. Môn h c Giáo d c qu c phòng - an ninh ã c xác nh trong nhi u v n b n quy ph m pháp lu t c a Nhà n c và g n ây nh t B Chính tr ã có Ch th s 12-CT/TW ngày 03-5-2007 v t ng c ng s lãnh o c a ng i v i công tác giáo d c qu c phòng, an ninh trong tình hình m i, Chính ph c ng có Ngh nh s 116/2007/N -CP ngày 10-7-2007 v Giáo d c qu c phòng - an ninh.

Quán tri t ch tr ng, chính sách c a ng và Nhà n c v công tác giáo d c qu c phòng, an ninh nh m áp ng t t h n n a yêu c u c a m c tiêu giáo d c và th c ti n, B Giáo d c và ào t o ã ph i h p v i B Qu c phòng, B Công an nghiên c u, biên so n b sách **Giáo trình Giáo d c qu c phòng - an ninh** dùng cho sinh viên các tr ng i h c, cao ng g m hai t p. B sách này ã c H i ng th m nh liên B Giáo d c và ào t o - B Qu c phòng - B Công an nghi m thu. N i dung sách ã c p nh t c nh ng v n m i, phù h p v i ch ng trình m i ban hành, Quy t nh s 81/2007/Q -BGD T ngày 24-12-2007 c a B tr ng B Giáo d c và ào t o.

Nhà xu t b n Giáo d c t ch c xu t b n và gi i thi u b sách **Giáo trình Giáo d c qu c phòng - an ninh** v i b n c. Hi v ng b sách này s giúp ích c nhi u cho gi ng viên, sinh viên và nhà tr ng trong v i c th c hi n nhi m v giáo d c qu c phòng, an ninh toàn dân. M c dù ã có nhi u c g ng, song khó tránh kh i nh ng s s u t nh t nh. Chúng tôi mong nh n c nhi u ý ki n óng góp c a các ng chí gi ng viên, cán b ch o b sách ngày càng hoàn thi n. Các ý ki n óng góp xin g i v Nhà xu t b n Giáo d c 81 tr n H ng o, Hà N i. Xin chân thành c m n.

NHÀ XU T B N GIÁO D C

Bài 1
IT NG, PH NG PHÁP NGHIÊN C U
MÔN H C GIÁO D C QU C PHÒNG - AN NINH

I/ M C ÍCH, YÊU C U

- Nhằm nâng i t ng, ph ng pháp, n i dung nghiên c u môn h c Giáo d c qu c phòng - an ninh (GDQP-AN), góp ph n b i đ ng nhân cách, ph m ch t và n ng l c trung thành v i lí t ng c l p dân t c và ch ngh a xã h i, áp ng yêu c u nhi m v b o v T qu c Vi t Nam xã h i ch ngh a.

- Sinh viên xác nh trách nhi m, thái úng trong h c t p môn h c GDQP-AN, tích c c tham gia xây d ng, c ng c n n qu c phòng toàn dân, an ninh nhân dân ngay khi ang h c t p, rèn luy n trong nhà tr ng và m i v trí công tác t i p theo.

II - IT NG NGHIÊN C U

i t ng nghiên c u c a môn h c bao g m ng l i quân s c a ng, công tác qu c phòng, an ninh, quân s và k n ng quân s c n thi t.

1. Nghiên c u v ng l i quân s c a ng

Nghiên c u nh ng quan i m c b n có tính ch t lí lu n c a ng v ng l i quân s , bao g m: nh ng v n c b n c a h c thuy t Mác - Lê nin, t t ng H Chí Minh v chi n tranh, quân i và b o v T qu c; quan i m c a ng v xây d ng n n qu c phòng toàn dân, chi n tranh nhân dân b o v T qu c, xây d ng l c l ng v trang nhân dân, an ninh nhân dân; v k t h p phát tri n kinh t - xã h i v i t ng c ng c ng c qu c phòng, an ninh và m t s n i dung c b n v l ch s ngh thu t quân s Vi t Nam qua các th i kì.

H c thuy t Mác - Lê nin, t t ng H Chí Minh v chi n tranh, quân i và b o v T qu c mang tính cách m ng và khoa h c sâu s c. ó là c s lí lu n ng ta ra ch tr ng, ng l i chi n l c xây d ng n n qu c phòng toàn dân, xây d ng l c l ng v trang nhân dân và ti n hành chi n tranh nhân dân b o v T qu c. Nhi m v b o v T qu c trong giai o n hi n nay không ch b o v toàn v n lãnh th , vùng tr i, vùng bi n, h i o mà còn ph i b o v ng, b o v ch , b o v n n v n hóa c a dân t c. Các quan i m c a ng v xây d ng n n qu c phòng toàn dân, xây d ng l c l ng v trang nhân dân, ti n hành chi n tranh nhân dân u có tính k th a và phát tri n nh ng truy n th ng quân s c áo c a dân t c "c n c m t lòng chung s c ánh gi c", "l y ít ch nhi u", "l y nh ch ng l n". ó c ng chính là c tr ng ngh thu t quân s Vi t Nam ã chi n th ng các k thù hung hãn nh t. Nghiên c u ng l i quân s c a ng góp ph n hình thành ni m tin khoa h c, rèn luy n ph m ch t o c cách m ng và lí t ng cho sinh viên.

2. Nghiên c u v công tác qu c phòng, an ninh

Nghiên c u nh ng v n c b n v nhi m v , n i dung công tác qu c phòng, an ninh c a ng hi n nay, bao g m: xây d ng l c l ng dân quân t v , l c l ng d b ng viên, t ng c ng ti m l c c s v t ch t, k thu t qu c phòng, phòng ch ng chi n tranh công ngh cao, ánh b i chi n l c "đi n bi n hòa bình", b o lo n l t c a các th l c thù ch v i cách m ng Vi t Nam; m t s v n v dân t c, tôn giáo và u tranh phòng ch ng ch l i đ ng v n dân t c, tôn giáo ch ng phá cách m ng Vi t Nam; xây d ng, b o v ch quy n lãnh th , ch quy n bi n o, an ninh qu c gia; u tranh phòng ch ng t i ph m và gi gìn tr t t , an toàn xã h i.

Nhà n c quy nh nhi m v v qu c phòng, quân s , an ninh cho các b , ngành, c quan Trung ng, a ph ng và n v c s . Do v y, nghiên c u v công tác qu c phòng, an ninh th c ch t là nghiên c u h th ng v n b n quy ph m pháp lu t c a Nhà n c v b o v T qu c, gi gìn tr t t , an toàn xã h i và an ninh chính tr . M i công dân, trong ó có i ng trí th c tr u có trách nhi m tham gia công tác qu c phòng, luy n t p quân s , gi gìn b o v an ninh, tr t t an toàn xã h i. T ng c ng ti m l c qu c phòng toàn dân, an ninh nhân dân phòng, ch ng có hi u qu chi n l c "đi n bi n hòa bình", b o lo n l t c a các th l c thù ch v i cách m ng Vi t Nam, k c vi c phòng, ch ng chi n tranh công

nghe cao trong tương lai. Nghiên cứu và thực hiện tốt công tác quốc phòng, an ninh xây dựng lòng tin giữa nhân dân và quân đội, thúc đẩy kinh tế phát triển và cách mạng Việt Nam.

3. Nghiên cứu và quân sự và kiến thức quân sự hiện đại

Kiến thức về quân sự trong môn học là những kiến thức phổ thông, sinh viên cần quan tâm nghiên cứu để nắm vững, nguyên lý, tác dụng... hiểu rõ bản chất các nội dung kỹ thuật, chiến thuật, binh chủng; và khả năng sát thương, và các phương pháp phòng tránh chiến tranh, hiểu được. Trên cơ sở đó nghiên cứu thực hành các bài tập sát thương chiến tranh, thành thạo các thao tác kỹ thuật, chiến thuật trong chiến đấu. Đồng thời có thể ứng dụng các kỹ thuật này khi tham gia dân quân, tu luyện theo quy định của Pháp luật.

III – PHƯƠNG PHÁP LUẬN VÀ CÁC PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Vì nghiên cứu môn học GDQP-AN đòi hỏi phải nắm vững các phương pháp luận, các phương pháp nghiên cứu để phù hợp với tính chất, phạm vi và tính chất đặc trưng của nội dung môn học này.

1- Các phương pháp luận

Các phương pháp luận chung nhất của việc nghiên cứu GDQP-AN là học thuyết Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Trong đó quan trọng nhất là các nhà kinh điển Mác - Lênin và các nhà lãnh đạo Hồ Chí Minh về chiến tranh, quân đội, xây dựng lực lượng và trang nhân dân, xây dựng nền quốc phòng toàn dân... là nền tảng tư tưởng, định hướng nghiên cứu, và định hướng lý luận quân sự của Đảng và Nhà nước ta khác các GDQP-AN.

Vì xác định học thuyết Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là các phương pháp luận, đòi hỏi quá trình nghiên cứu, phát triển GDQP-AN phải nắm vững và vận dụng đúng đắn các quan điểm tư duy khoa học sau đây:

- *Quan điểm thực tiễn* : đặt yêu cầu nghiên cứu, phát triển các nội dung của GDQP-AN một cách toàn diện, đồng thời, trong mối quan hệ phát triển giữa các bộ phận, các vấn đề của môn học.
- *Quan điểm lịch sử, logic* : trong nghiên cứu GDQP-AN đòi hỏi phải nhìn thấy sự phát triển của tư duy, và nghiên cứu theo thời gian, không gian và những nội dung lịch sử, để thấy được quá trình phát triển, khái quát, nhận thức đúng những quy luật, nguyên tắc của hoạt động quốc phòng, an ninh.
- *Quan điểm thực tiễn* : chỉ ra phương hướng cho việc nghiên cứu GDQP-AN là phải bám sát thực tiễn xây dựng quân đội và công an nhân dân, xây dựng nền quốc phòng toàn dân, phục vụ lợi ích cho sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn hiện nay.

2- Các phương pháp nghiên cứu

Việc thực hiện là bộ môn khoa học nằm trong hệ thống khoa học quân sự, phạm vi nghiên cứu của GDQP-AN rất rộng, nội dung nghiên cứu đa dạng, cần cấu trúc theo hệ thống từ thấp đến cao, từ gần đến xa phải luôn có sự kết nối và phát triển. Vì vậy GDQP-AN cần tiếp cận nghiên cứu với nhiều cách thức, phù hợp với tính chất đặc trưng nội dung và vận dụng nghiên cứu thực tiễn.

Trong nghiên cứu xây dựng, phát triển nội dung GDQP-AN việc thực hiện là một bộ môn khoa học cần chú ý sử dụng kết hợp các phương pháp nghiên cứu khoa học.

Thực hiện chú ý sử dụng các phương pháp nghiên cứu lý thuyết như phân tích, tổng hợp, phân loại, hình thức hóa, mô hình hóa, giả thuyết... nhằm thu thập thông tin khoa học trên cơ sở nghiên cứu các vấn đề, tài liệu về quốc phòng, an ninh rút ra các kết luận khoa học cần thiết, không ngừng bổ sung, phát triển làm phong phú nội dung GDQP-AN.

Cùng với các phương pháp nghiên cứu lý thuyết, cần nghiên cứu sử dụng các phương pháp nghiên cứu thực tiễn như quan sát, điều tra, khảo sát thực tế, nghiên cứu các sản phẩm quốc phòng, an ninh, tổng kết kinh nghiệm, thí nghiệm, thực nghiệm... nhằm tác động trực tiếp vào thực tiễn, tổng kết khái quát bản chất, quy luật của các hoạt động quốc phòng, an ninh; bổ sung làm phong phú nội dung nghiên cứu nhằm tính xác thực, tính ứng dụng của các kiến thức GDQP-AN.

Trong nghiên cứu lĩnh vực các kiến thức, kỹ năng quốc phòng, an ninh cần sử dụng kết hợp các phương pháp dạy học lý thuyết và thực hành nhằm bồi đắp cho người học và có nhận thức sâu sắc về nội dung, nắm vững lý thuyết, nắm vững kỹ thuật và chiến thuật, và rèn luyện phát triển các kỹ năng công tác quốc phòng, thực hiện các thao tác, hành động quân sự.

Đặc biệt phải nắm vững phương pháp dạy học GDQP-AN theo hướng nắm vững vận dụng các phương pháp dạy học tiên tiến kết hợp với sử dụng các phương tiện kỹ thuật dạy học hiện đại. Trong quá trình học tập,

- 28- Giáo trình Nh ng v n c b n trong phòng, ch ng t i ph m v ma túy, H c vi n CSND, 2005.
- 29- Giáo trình T ch c phòng, ch ng nghi n ma túy, H c vi n CSND, 2002.
- 30- Các lo i ma túy th ng g p, NXB CAND, 2001.
- 31- Giáo trình Qu n lí nhà n c v ANTT, 2007, H c vi n CSND.
- 32- Nh ng v n c b n trong công tác b o v ANQG, gi gìn tr t t , H c vi n CSND, n m 2006.–an toàn xã h i
- 33- Ch th s 18/2000/CT-TTg ngày 21 tháng 9 n m 2000 c a Th t ng Chính ph v t ng c ng công tác dân v n.
- 34- Giáo trình t i ph m h c - Tr ng i h c t ng h p Hà N i, 1995.
- 35- M i dâm, ma túy, c b c, t i ph m th i hi n i - GS.TS Nguy n Xuân Yêm cùng t p th tác gi - NXB CAND, 2003.
- 36- Ngh quy t 05; 06 c a chính ph v u tranh phòng ch ng t n n m i dâm và t n n ma túy, 1993.
- 37- Ngh quy t 87/CP n m 1995 v u tranh phòng ch ng m t s lo i t n n xã h i nguy hi m.
- 38- Ngh quy t 09/CP c a Chính ph v T ng c ng công tác u tranh ch ng t i ph m trong tình hình m i; Quy t nh 138 c a Chính ph v Ch ng trình qu c gia phòng ch ng t i ph m.

- [1] V.I. Lờn, Toàn t p, t p 26, B n ti ng Vi t, Nxb Ti n b , Mátxc va, 1980, tr. 397
- [2] V.I. Lờn, Toàn t p, t p 42, B n ti ng Vi t, Nxb Ti n b , Mátxc va, 1976, tr. 349
- [3] V.I. Lờn, Toàn t p, t p 49, B n ti ng Vi t, Nxb Ti n b , Mátxc va, 1978, tr. 500
- [4] H Chó Minh, Toàn t p, t p 5, Nxb Chónh tr qu c gia, Hà N i, 1995, tr. 150.
- [5] H Chí Minh, Toàn t p, t p 12, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1995, tr. 304.
- [6] H Chí Minh, Toàn t p, t p 4, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1995, tr. 480.
- [7] H Chí Minh, Toàn t p, t p 12, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1996, tr. 323.
- [8] Ph. ngghen, Tuy n t p Lu n v n quân s , t p 2, Nxb Quõn i nhõn dõn, Hà N i, 1978, tr.9
- [9] V.I. Lê nin, Toàn t p, t p 41, B n ti ng Vi t, Nxb Ti n B , Mátxítc va. 1977, tr. 147.
- [10] H Chí Minh, Toàn t p, t p 6, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1995, tr. 71, 72.
- [11] H Chí Minh, Toàn t p, t p 9, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1996, tr. 247.
- [12] H Chí Minh, Toàn t p, t p 11, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1995, tr. 349 - 350.
- [13] H Chí Minh, Toàn t p, t p 6, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1995, tr.426-427.
- [14] H Chí Minh, Toàn t p, t p 9, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1986, tr.143.
- [15] C.Mác và Ph. ngghen, Toàn t p, t p 4, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, tr.623
- [16] V.I. Lê nin, Toàn t p, t p 36, B n ti ng Vi t, Nxb Ti n b , Mátxc va. 1977, tr. 102.
- [17] V.I. Lê nin, Toàn t p, t p 38, B n ti ng Vi t, Nxb Ti n b , M. 1978, tr. 378.
- [18] H Chí Minh, Biên niên ti us , t p 5, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i. 1995, tr.553.
- [19] H Chí Minh, Biên niên ti us , t p.8, Nxb Chí nh tr qu c gia, H. 1996, tr.483.
- [20] H Chí Minh, Biên niên ti us , t p 8, Nxb Chí nh tr qu c gia, H. 1996, tr.489.
- (1) Trung tâm T i n BKQS, T i n bách khoa quân s Vi t Nam, NXB Q ND, H, 2004, tr. 848.
- (2) Lu t Qu c phòng, i u 3, NXB CTQG, H, 2005.
- ³ Trung tâm T i n BKQS, T i n bách khoa quân s Vi t Nam, NXB Q ND, H, 2004, tr. 26.

¹ ng C ng s n VN, V n ki n i h i i bi u toàn qu c l n th VIII, Nxb CTQG, H, 1996, tr 39

[21], ² C.Mác, ^{Ph.} ngghen, Toàn t p, t p 20, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, 1994, tr.235.

- ¹ ng C ng s n Vi t Nam, V n ki n ng, Toàn t p, t p 21, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i, tr.535.
- ¹ ng C ng s n Vi t Nam, V n ki n i h i i bi u toàn qu c l n th X, Nxb Chí nh tr qu c gia, Hà N i 2006, tr.76.
- ¹ Giáo trì nh L ch s quân s , Nxb Quân i nhân dân, Hà N i, 1997, t p 2, tr. 33.
- ¹ B qu c phòng, T i n Bách khoa Quân s Vi t Nam, Nxb Q ND, Hà N i, 2004, tr.213
- ² Giáo trì nh L ch s quân s , Nxb Q ND, H 1997, t p 3, tr 65
- ¹ B qu c phòng, T i n Bách khoa Quân s Vi t Nam, Nxb Q ND, Hà N i, 2004, tr.153
- ¹ B qu c phòng, T i n Bách khoa Quân s Vi t Nam, Nxb Q ND, Hà N i, 2004, tr.217
- ^[23] B qu c phòng, Trung tâm t i n BKQS, T i n BKQSVN, Nxb Q ND, H 2005, tr 303.
- ¹ B qu c phòng, Trung tâm t i n BKQS, T i n BKQSVN, Nxb Q ND, H 2005, tr 63
- ^[24] ng C ng s n VN, V n ki n i h i B toàn qu c l n th X, Nxb CTQG, H, 2006, tr. 108 - 109.
- ¹ Qu ch i n c C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Lu t BGQG, NXB CTQG, H, 2004, tr. 9.
- ¹ Qu ch i n c C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Lu t BGQG, NXB CTQG, H, 2004, tr. 8.
- ¹ Qu ch i n c C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Lu t BGQG, NXB CTQG, H, 2004, tr. 13.
- ¹ Qu ch i n c C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Lu t BGQG, NXB CTQG, H, 2004, tr. 7.
- ¹ C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Qu c phòng Vi t Nam, NXBTG, H,, 2004, tr. 14.
- ¹ Qu ch i n c C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Hi n pháp Vi t Nam n m 1992, NXB CTQG, H, 2002, tr. 137.
- ² Qu ch i n c C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Lu t NVQS, NXB CTQG, H, 2005, tr. 9.
- ¹ Qu ch i n c C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Hi n pháp Vi t Nam n m 1992, NXB CTQG, H, 2002, tr. 127.
- ² Qu ch i n c C ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Lu t Qu c phòng, NXB L -XH, H,, 2006, tr. 10.
- ^[25] B qu c phòng, Trung tâm T BKQ, T di n BKQSVN, Nxb Q ND, H 2005, Tr 300
- ^[26] ng C ng s n VN, V n ki n i h i i bi u toàn qu c l n th X, NXB CTQG, H, 2006, tr. 73 - 74
- ¹ ng C ng s n Vi t Nam, C ng l nh xây d ng t n c trong th i kì quá lên ch ngh a xã h i, NXBST, H, 1991, tr. 16.
- ¹ ng C ng s n VN, V n ki n i h i i bi u toàn qu c l n th X, NXB CTQG, H, 2006, tr.121-122.
- ² B qu c phòng, Trung tâm T BKQ, T di n BKQSVN, Nxb Q ND, H 2005, Tr 984
- ¹ V.I.Lênin, Toàn t p, t p 12, NXB Ti n b , Mátxc va 1979, tr. 169-170.
- ¹ ng C ng s n Vi t Nam, V n ki n i h i i bi u toàn qu c l n th X, NXB CTQG, H, 2006, tr.122 - 123.
- ¹ N c c ng hoà xã h i ch ngh a Vi t Nam, Lu t an ninh qu c gia, NXB CTQG, H.2005, Tr. 8.